

KU 546/14

RZECZPOSPOLITA POLSKA
PROKURATOR GENERALNY

Warszawa, dnia 1.12. 2014 r.

PG VII G 025-344/14

Pan
Piotr Zientarski
Przewodniczący
Komisji Ustawodawczej
Senatu RP

Stanisław Pamiński Przewodniczący

W nawiązaniu do pisma z dnia 20 listopada 2014 r., nr BPS/KU-034/769/6/14, dotyczącego senackiego *projektu ustawy o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, druk senacki 769*, przekazanego Prokuratorowi Generalnemu do wyrażenia opinii w trybie art. 3 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 2011 r. Nr 270, poz. 1599, z późn. zm.), uprzejmie przedstawiam następujące stanowisko.

Przed oceną projektowanej nowelizacji *ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych*, jedynie tytułem wstępu, pozwolę sobie przywołać powody proponowanej zmiany.

Projekt ustawy przygotowany został w związku z postanowieniem sygnalizacyjnym Trybunału Konstytucyjnego z dnia 29 lipca 2014 r. sygn. akt S 4/14, w którym dostrzeżono niezbędną rolę działań ustawodawczych zmierzających do uwzględnienia w przepisach o kosztach sądowych w sprawach cywilnych szczególnej sytuacji procesowej powstającej na skutek ugody sądowej w toku

rozpoznawania zarzutów od nakazu zapłaty. Wskazane postanowienie Trybunału Konstytucyjnego zostało wydane w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 marca 2014 r. sygn. SK 53/12, w którym orzeczono o zgodności art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. c ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z art. 45 ust. 1 w zw. z art. 32 ust. 1 Konstytucji. Przedmiotem oceny Trybunału Konstytucyjnego było unormowanie zwrotu opłaty uiszczonej od pisma wszczynającego postępowanie w instancji, w której sprawa zakończyła się zawarciem ugody sądowej. Zdaniem Trybunału regulacja zwrotu opłat w postępowaniu cywilnym zawiera lukę, bez której unormowanie zawarte w art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. c ustawy jest niespójne. Ustawodawca uregulował bowiem opłaty w postępowaniu nakazowym w sposób odmienny niż w postępowaniu zwykłym. W tym postępowaniu – uwzględniając jego szczególny charakter – koszt rozpoznania sprawy ustawodawca rozłożył między powoda i pozwanego.

W ocenie Trybunału Konstytucyjnego, względy, które stanowią *ratio legis* rozwiązania prawnego zawartego w art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. c ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych przemawiają za uznaniem, że – w przypadku ugodowego zakończenia sprawy – również strona wnosząca zarzuty od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym, obciążona opłatą sądową za rozpoznanie sprawy przez sąd pierwszej instancji, powinna z urzędu uzyskiwać częściowy zwrot uiszczonej opłaty, na tych samych zasadach co strona inicjująca postępowanie (czyli połowę uiszczonej opłaty). Trybunał nie dostrzegł racjonalnego powodu, dla którego prawo przyznane podmiotowi inicjującemu postępowanie (powodowi), nie przysługuje pozwanemu, chociaż to na nim w głównej mierze spoczywał ciężar finansowy rozpoznania sprawy zakończonej zawarciem ugody, gdyż w postępowaniu nakazowym to pozwany uiszcza trzy czwarte części opłaty.

Z projektowanego nowego brzmienia przepisu zawartego w art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. d ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych wynika, że w przewidzianych ustawą okolicznościach sąd dokonuje z urzędu zwrotu połowy uiszczonej opłaty również od zarzutów od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym, jeżeli postępowanie w pierwszej instancji zakończyło się zawarciem

ugody sądowej. Proponowana regulacja oznacza, że będzie istniał obowiązek zwrotu bez uprzedniej inicjatywy strony poniesionych opłat, co zdaje się realizować zarówno zasadę prawa do sądu, jak i wymogi sprawiedliwości, a tym samym usunie sygnalizowaną przez Trybunał Konstytucyjny lukę w prawie i zapewni spójność systemu prawnego w zakresie regulacji dotyczących ponoszenia kosztów w sprawach cywilnych.

Reasumując, należy uznać, że proponowane w projekcie ustawy rozwiązanie nie będzie nasuwać wątpliwości i odpowiadać będzie gwarancjom konstytucyjnym.

Z piśmienn
A. Seremet
Andrzej Seremet